

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 421/2025
03.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Данила Кривошије, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К 833/21 од 25.09.2024. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 304/24 од 25.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 03.04.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Данила Кривошије, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К 833/21 од 25.09.2024. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 304/24 од 25.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К 833/21 од 25.09.2024. године окривљена АА оглашена је кривом због извршења кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. КЗ и изречена јој је условна осуда којом јој је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и одређено је да се наведена казна неће извршити уколико окривљена у року проверавања у трајању од две године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истовремено је одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљене, сходно члану 264. став 1. ЗКП у вези члана 261. став 2. ЗКП, с тим да ће висину трошкова суд утврдити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 304/24 од 25.12.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА, адвокат Данило Кривошија, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да Врховни суд донесе пресуду којом ће усвојити поднети захтев, преиначити побијану првостепену пресуду и окривљену ослободити од оптужбе или укинути побијану првостепену пресуду и предмет вратити првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, бранилац окривљене АА, у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним пресудама окривљена осуђена за кривично дело које је извршила у иностранству.

Биће кривичног дела из члана 191. КЗ чини онај ко онемогућава извршење одлуке надлежног органа. По наводима одбране, родитељско право је требало регулисати по нашем Породичном закону, с обзиром да су родитељи држављани Р.Србије. Како не постоји пресуда суда Републике Србије, као законски основ за регулисање породичних односа већ само одлука - поравнање Центра за социјални рад Бијељина (Републике Српске) то је у конкретној ситуацији примењен закон који се не може применити. С обзиром на одредбу члана 8. став 1. КЗ, којом је прописано да кривично законодавство Републике Србије важи за држављанина Србије и кад у иностранству учини које друго кривично дело, осим кривичних дела наведених у члану 7. овог законика, ако се затекне на територији Србије или буде изручен Србији. Поред тога бранилац цитира и чл.10. КЗ, којим је прописано кривично гоњење, које ће се предузети само кад се за кривично дело кажњава и по закону земље у којој је дело учињено, осим када постоји одобрење Врховног јавног тужиоца. Цитирајући наведене чланове бранилац окривљене указује да окривљена није могла бити гоњена и кажњена по Кривичном закону РС за кривично дело које је учињено у иностранству односно Републици Српској. По наводима одбране у конкретној ситуацији се могао применити или чл. 8 КЗ или поступити по одредбама о Међународној правној помоћи. Поред тога истичући повреду одредбе члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, бранилац такође указује на место

извршења кривичног дела и погрешну примену закона, на који начин такође истиче повреду члана 439. тачка 2) ЗКП.

Сходно наведеном, иако бранилац указује на повреду одредбе члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 8. КЗ и 10. КЗ, Врховни суд налази, да бранилац окривљене истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 6. КЗ и 17. КЗ, односно оспорава место извршења кривичног дела и примену кривичног законодавства Републике Србије, а које наводе оцењује неоснованим.

Кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика чини онај ко малолетно лице противправно задржи или одузме од родитеља, усвојиоца, стараоца или другог лица, односно установе, којима је оно поверено или онемогућава извршење одлуке којом је малолетно лице поверено одређеном лицу. Ставом 3. истог члана прописано да кривично дело чини онај ко онемогућава извршење одлуке надлежног органа којом је одређен начин одржавања личних односа малолетног лица са родитељем или другим сродником.

Описаном радњом у изреци правноснажне пресуде јасно је да је окривљена у време и на месту описаном у изреци пресуде „напустила своје пребивалиште у Републици Српској и настанила се у ..., без писмене сагласности надлежног Центра за социјални рад за Републику Српску... те без одлуке суда у Републици Српској да тако нешто може да учини, на који начин онемогућава извршење одлуке надлежног органа – поравнања које је састављено дана 26.12.2018. године у ЈУ Центру за социјални рад Бијељина између ње и њеног бившег супруга ББ из ... у предмету регулисања начина одржавања личних односа оца – ошт. ББ са мал. ћерком ВВ која је рођена ...2013. године и која јој је пресудом Основног суда у Бијељини бр. 80 0 П 087306 17 П од 20.02.2018. године, правноснажна 14.03.2018. године, поверена на даљу бригу, заштиту, васпитање и старање, а која је призната решењем Вишег суда у Ср. Митровици посл.бр. 2Р – 54/19 од 19.12.2019. године.“

Одредбом члана 6. став 1. Кривичног законика прописано је да кривично законодавство Републике Србије важи за свакога ко на њеној територији учини кривично дело.

Одредбом члана 17. став 1. Кривичног законика прописано је да је кривично дело извршено како у месту где је извршилац радио или био дужан да ради, тако и у месту где је у целини или делимично наступила последица дела.

Окривљена је, као држављанка Републике Србије, кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. КЗ, према опису радње из изреке пресуде, извршила у Републици Србији, где се настанила, без писмене сагласности надлежног Центра за социјални рад за Републику Српску и суда, на који начин је онемогућила извршење одлуке (надлежног органа), а којом је одређен начин одржавања личних односа малолетног лица – ћерке са родитељем –

оцем, то је сходно члану 6. став 1. КЗ и члану 17. став 1. КЗ место извршења кривичног дела Република Србија.

Поравнање закључено у законском поступку од надлежног органа је у контексту породичних односа и обавеза које су њиме засноване за окривљену обавезујући правни акт, без обзира на место на коме се она налази са дететом које јој је поверено на старање, па онемогућавајући извршење таквог правног акта чини објективно обележје кривичног дела за које је оглашена кривом. Радња кривичног дела је учињена на територији Републике Србије, према месту извршења дела – онемогућавањем реализације одлуке надлежног органа, као и у погледу последице – остваривања права детета на односе са другим родитељем.

Врховни суд налази да је у оспореним одлукама суд правилно применио одредбу члана 6. и 17. КЗ и осудио окривљену за извршење кривичног дела на територији Републике Србије – у Инђији, те није основан навод захтева да је суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 6. КЗ и 17. КЗ.

Осталим наводима захтева, бранилац истиче погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у погледу писмене сагласности коју је окривљена требало да прибави како би напустила Републику Српску, на који начин истиче повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Такође, бранилац окривљене, истиче околности и чињенице које је суд ценио приликом одмеравања казне затвора, а које утичу на то да казне буде већа или мања, у смислу одредбе члана 441. став 1. ЗКП.

Међутим како повреде одредаба члана 440. ЗКП и 441. став 1. ЗКП не представљају законске разлоге у оквиру повреда побројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у оцену ових повреда није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић